

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
katedra pedagogiky
PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta práce – Hodnocení vedoucí/ho práce)

Práci předložil(a) student(ka): Mgr. Pavla Kemrová

Studijní zaměření: Předškolní a mimoškolní pedagogika

Název práce: Dopad Covid-19 na kvalitu životů rodin dětí předškolního věku s poruchami autistického spektra

Oponent práce: Mgr. Jiřina Ullmanová

1. CÍL PRÁCE:

Práce je zaměřena na analýzu dopadu pandemie Covid-19 na kvalitu životů rodin dětí předškolního věku s poruchami autistického spektra. Autorka si klade za výzkumný cíl zmapování dopadu pandemie v rodinách dětí s PAS, s otázkou, zda má situace pandemie větší dopad na rodiny s dětmi žijícími ve městě. Zabývá se též otázkou, zda je charakter dopadu Covid-19 spíše finanční než psychologický. Jako dílčí cíl si autorka klade zjištění pozitiv situace. Jako cílovou skupinu pro výzkumnou část si autorka zvolila rodiče dětí s PAS předškolního věku, specialisty z oboru psychiatrie a klinické logopedie, pedagogy ze speciální mateřské školy s vadami řeči.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Teoretická část:

Teoretická část se zaměřuje na poruchy autistického spektra, vymezení pojmu, symptomů, přístupu postižení z hlediska historie i současných modelů. Autorka uvádí pojem „autistická triáda“ pro vymezení základních oblastí symptomů PAS. Dále sleduje téma komplexního vývoje jedince s autismem, etiologie postižení a kombinace postižení s dalšími vadami. V dalších kapitolách se vyskytuje téma kvality života dětí s PAS a její změny v době pandemie. Práce se věnuje důležitému tématu domácího vzdělávání dětí, z důvodu uzavření školských zařízení. Jsou uvedeny možnosti podpory dítěte v době domácího vzdělávání, dále další možnosti podpory pro rodiny (odborná, finanční, pomoc v komunitě, informovanost).

Teoretická část je přehledně členěna a obsahuje odpovídající oblasti pro zpracování zvoleného tématu.

Praktická část:

V praktické části si autorka klade za cíl zmapovat celkovou situaci v rodinách dětí s PAS předškolního věku a dopad pandemie na kvalitu jejich života. Popisuje svoji snahu o zjištění oblastí nejhoršího zásahu pandemie v rodinách, má záměr zabývat se i pozitivním dopadem pandemie na rodiny. Na základě zjištění z výzkumného šetření jsou stanovena možná doporučení pro zlepšení situace rodin dětí s PAS.

Jako výzkumné metody jsou použity dotazníkové šetření a rozhovor. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 31 rodičů. Dále byl proveden rozhovor se 3 odborníky (lékař - psychiatr, logoped a speciální pedagog MŠ). Jako zdařilé považují využití internetové formy dotazníku, který byl dostupný v delším časovém úseku, a bylo možné sledovat návštěvnost dotazníku, dobu pro vyplnění, i počet nevyplněných dotazníků (autorka uvádí data o návštěvnosti v přehledné grafické formě). Autorka sama uvádí, že by **výzkumné části prospělo zapojení více rodin do průzkumu**, i vzhledem k tomu, že měla díky elektronické formě možnost sledovat situaci rodin s PAS v celé ČR.

V úvodu praktické části jsou popsány etické aspekty výzkumného šetření, uvádí se, že rodiče dětí s postižením mívají odpovědi občas zkreslené, zejména pak rodiče dětí s postižením poskytují nepravdivé informace z důvodu nepřijetí stavu dítěte s postižením, či je zkreslují z důvodu potřeby upoutat pozornost. **Tvrzení považují za subjektivní názor a není validní pro odůvodnění způsobu sběru dat od respondentů pouze elektronicky, tvrzení se neopírá**

o odborné zdroje. Autorka vyhodnocuje, že vést rozhovor s rodiči osobně považuje za nevhodné. Pro práci samotnou by však byl následně vedený rozhovor s rodiči přínosem, sama autorka uvádí, že někteří rodiče

neodpovídali na otázky v dotazníku správně. Zároveň uvádí, že někteří rodiče využili rozhovor s autorkou mimo výzkumné šetření, a sdíleli své zkušenosti spontánně.

Práce deklaruje, že jsou použity **smíšené výzkumné metody** (str. 29). Pro sběr dat od respondentů byla však využita pouze jedna metoda, u rodičů dětí autorka využila dotazníkové šetření, u odborníků pak polostrukturovaný rozhovor. Pro validní sběr dat by práci prospělo využití **těchto dvou metod u každého respondenta**.

Autorka využila pro vyhodnocení dotazníku vhodné grafické znázornění, v práci přehledně uvádí vysvětlení jednotlivých oblastí, na které se dotazník zaměřuje. Z komentářů je zřejmé, že autorka vysvětluje data i na základě **vlastní subjektivní zkušenosti či z neformálních rozhovorů** s rodiči dětí. Práce by získala větší validitu, kdyby i tyto informace byly zahrnuty do vyhodnocení výzkumného šetření v rámci rozhovorů s rodiči.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Práce je přehledně strukturována, jazykový projev autorky je v některých pasážích spíše subjektivní, nicméně k tématu dětí s PAS citlivý. Odkazy na bibliografické citace převážně odpovídají požadované normě. Práce je vhodně doplněna přílohami.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Autorka zvolila zajímavé téma zaměřující se na situaci rodin s dětmi s poruchou autistického spektra v době pandemie Covid-19. Zabývá se otázkou dopadu opatření a změny životního stylu v době pandemie na tyto rodiny, hledá, zda se dopady liší pro rodiny žijící ve městě či na venkově, dále zda jsou dopady spíše finančního charakteru, nebo psychické. Ve výstupech práce upozorňuje na **psychické dopady pandemie** na rodiče dětí s PAS, obecně upozorňuje na zvýšení návštěvnosti ambulancí odborníků z důvodu zhoršení psychického stavu rodičů i dětí.

V textu je zmíněn důležitý aspekt, a tím je **neporozumění dětí s PAS celé pandemické situaci**, zároveň však zvýšené kladení nároků na přizpůsobení se nové situace (nošení ochranných pomůcek, změna režimu, omezené kontakty díky uzavření školských a zájmových zařízení). V práci by bylo zajímavé zmínit i doporučení či konkrétní nástroje pro přímou podporu dětí s PAS v pandemické situaci, zejména porozumění změně.

V práci se uvádí velmi důležitý a problematický aspekt péče o děti s PAS, a tím je **dostupnost respitní péče**. Téma je dlouhodobě řešeno ve společnosti, a potřeby rodin dětí s postižením nejsou v této oblasti zdaleka naplňovány. Zmíněný způsob podpory formou **Homesharingu** je inovativní myšlenkou, i z dotazníkového šetření však vyplývá, že není ve velké míře zatím využívána. Autorka v práci k doporučením dodává zejména potřeby průběžné **psychohygieny rodičů** dětí s PAS, uvádí oblasti, na které se má rodič zaměřit.

Celkově považuji práci za odpovídající, práce splňuje požadované náležitosti, a proto ji doporučuji k obhajobě.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ :

Prosím o vyjádření ke komentářům vyznačeným v textu posudku (tučně). Komentáře můžete rozvinout.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Datum: 7. 9. 2021

Dobře

Podpis:

